

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 26 FEBRUARIE 1976¹

Riccardo Tasca
(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,
formulată de Pretore di Padova)

Cauza 65/75

În cauza 65/75

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Pretore din Padova pentru pronunțarea, în procedura penală deschisă în fața acestei instanțe, împotriva lui

RICCARDO TASCA,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 30 din Tratatul CEE, precum și a Regulamentului nr. 1009/67/CEE al Consiliului din 18 decembrie 1967 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului (JO nr. 308, p. 1), în special a articolului 35 al acestuia,

CURTEA,

constituită din: R. Lecourt, președinte, H. Kutscher și A. O'Keefe, președinți de cameră, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen și A. J. Mackenzie Stuart, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Întrucât prin ordonanța din 11 iulie 1975 primită la grefa Curții la 22 iulie, Pretore din Padova a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, trei întrebări privind interpretarea articolului 30 din acest tratat, precum și a dispozițiilor din Regulamentul nr. 1009/67/CEE al Consiliului din 18 decembrie 1967 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului (JO nr. 308, p. 1), în special a articolului 35 al acestuia;

întrucât aceste întrebări au fost adresate în cadrul unei urmăriri penale împotriva unui operator economic acuzat că a încălcat Decretul nr. 39/1974 al „Comitato interministeriale dei prezzi” (Comitetul interministerial pentru prețuri, denumit în continuare „CIP”) din 13 august 1974 (Gazzetta Ufficiale nr. 214 din 16 august 1974)

---

¹ Limba de procedură: italiana.

prin practicarea unui preț superior prețului maxim care rezultă din decretul menționat, la vânzarea a 25 000 kg de zahăr tos;

întrucât răspunsul Curții trebuie să îi permită instanței naționale să hotărască dacă dispozițiile, a căror încălcare îi este reproșată pârâtului în acțiunea principală, sunt sau nu sunt compatibile cu normele comunitare;

2 întrucât Decretul nr. 39/1974 indică elementele din care se compun prețurile maxime pentru consumul de zahăr de proveniență națională, dar și străină, stabilite prin Decretul nr. 28/1974 al CIP din 28 iunie 1974 (Gazzetta Ufficiale nr. 171 din 2 iulie 1974), elemente care conțin, printre altele, „prețul maxim franco fabrică”, „prețul maxim franco la depozitul angrosistului” și „remunerația maximă pentru distribuția en gros și cu amănuntul”;

întrucât în procedura în fața Curții a apărut un dezacord asupra problemei dacă, în ansamblul lor, aceste decrete au stabilit prețuri maxime obligatorii doar pentru vânzările în care cumpărătorul direct este consumatorul final sau și pentru vânzările efectuate în etapele de comercializare anterioare și, în special, pentru vânzările efectuate de către producătorii de zahăr;

întrucât în prezența acestei controverse, pe care Curtea nu are competența să o soluționeze, și ținând cont de faptul că întrebările adresate de instanța națională nu fac distincție în funcție de diferitele etape de comercializare, este necesar ca aceste întrebări să fie înțelese ca vizând, în mod general, stabilirea prețurilor maxime pentru vânzarea zahărului, indiferent dacă este vorba despre vânzări efectuate de producători, de importatori, de angrosiști sau de comercianți cu amănuntul;

Cu privire la prima întrebare

3 Întrucât prin prima întrebare Curții i se solicită să răspundă dacă organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului prevăzută prin Regulamentul nr. 1009/67 se opune, având în vedere regimul de prețuri pe care îl instituie, stabilirii în mod unilateral, de către un stat membru, a unui preț maxim de vânzare;

4 întrucât Regulamentul nr. 1009/67, adoptat în cadrul politicii agricole comune, are ca obiect instituirea unei organizări comune a pieței, în sensul articolului 40 din Tratatul CEE;

întrucât această organizare comună a pieței, astfel cum se subliniază în mod repetat în preambulul regulamentului, are ca obiect realizarea unei piețe unice a zahărului pentru Comunitate, supuse unei gestionări comune și întemeiate pe un sistem de prețuri comune;

5 întrucât, astfel cum a afirmat deja Curtea (hotărârea din 23 ianuarie 1975, Galli, 31/74, Recueil, p.47) cu privire la o reglementare națională de înghețare a prețurilor altor produse la etapele de producție și de comercializare en-gros, „în domeniile reglementate printr-o organizare comună a pieței – cu atât mai mult, în cazul în care această organizare

este întemeiată pe un regim comun al prețurilor – statele membre nu mai pot interveni, prin dispoziții naționale adoptate în mod unilateral, în mecanismul de formare a prețurilor, astfel cum rezultă acesta din organizarea comună”, astfel încât „un regim național care are efectul de a modifica, printr-o înghețare a prețurilor ....., formarea prețurilor, astfel cum aceasta este prevăzută în cadrul organizării comune a pieței este incompatibil” cu norma comunitară;

întrucât aceeași hotărâre precizează că dispozițiile unui regulament agricol comunitar care implică un regim al prețurilor care se aplică etapelor de producție și de comercializare en-gros „le lasă statelor membre competența - fără a aduce atingere altor dispoziții din tratat - de a lua măsurile corespunzătoare pentru formarea prețurilor în etapele comerțului cu amănuntul și de consum, cu condiția ca acestea să nu pună în pericol obiectivele sau funcționarea organizării comune a pieței în cauză”;

întrucât aceste considerente, dezvoltate ținând seama de Regulamentele nr. 120/67 și 136/66 privind organizarea comună a piețelor în sectoarele cerealelor și uleiurilor și grăsimilor sunt în egală măsură valabile pentru interpretarea Regulamentului nr. 1009/67 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului, dată fiind similitudinea regimurilor de prețuri introduse în special prin Regulamentele nr. 120/67 și 1009/67;

6 întrucât o distincție riguroasă, din punctul de vedere al compatibilității cu norma comunitară cu privire la stabilirea prețurilor de către autoritățile naționale, între prețurile maxime la consum și prețurile maxime aplicabile etapelor de comercializare anterioare ar fi îngreunată de faptul că, pe de o parte, o reglementare a prețurilor în etapa vânzării către consumatorul final riscă să influențeze formarea prețurilor în etapele anterioare respective și, pe de altă parte, prețurile prevăzute de regimul comunitar în sectorul zahărului nu sunt prețuri aplicabile unor vânzări determinate efectuate către negociatori, utilizatori sau consumatori;

întrucât, cu toate acestea, trebuie să se concluzioneze că o reglementare națională în materie de prețuri agricole vizând aceleași etape de comercializare pe care le vizează regimul de prețuri comunitare riscă, în mod normal, să intre în conflict cu regimul menționat, mai mult decât o reglementare care se aplică exclusiv altor etape;

prin urmare, este necesar să se concluzioneze că stabilirea în mod unilateral de către un stat membru a unor prețuri maxime la vânzarea zahărului, indiferent de etapa de comercializare vizată, este incompatibilă cu Regulamentul nr. 1009/67, deoarece pune în pericol obiectivele și funcționarea acestei organizări, în special a regimului de prețuri;

7 întrucât pentru a indica instanței naționale în ce condiții ar putea exista o astfel de incompatibilitate, este necesar să se examineze acest regim într-un mod mai detaliat;

8 întrucât în sensul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1009/67, „pentru zona cu cel mai mare surplus din Comunitate” – adică anumite departamente din Nordul Franței - „se stabilește anual un preț indicativ pentru zahărul alb ...franco fabrică”;

întrucât în temeiul articolului 3 alineatele (1) și (2) din același regulament, pentru zona menționată, „se stabilește anual un preț de intervenție pentru zahărul alb”, în timp ce „pentru alte zone, se stabilesc prețuri de intervenție derivate, ținând cont de diferențele regionale dintre prețurile zahărului...”;

întrucât în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1009/67, „organismele de intervenție desemnate de statele membre ... au ... obligația să cumpere zahărul ... care le [este oferit]”, „la prețul de intervenție valabil pentru zona în care se află zahărul la data cumpărării”, în timp ce articolul 10 prevede că, în principiu, acestea „nu pot vinde zahăr pe piața internă decât la prețuri superioare prețului de intervenție”

întrucât în conformitate cu dispozițiile coroborate ale articolului 4 alineatele (1) și (2) și ale articolului 5 alineatul (1) din regulament, „se stabilește anual pentru fiecare zonă producătoare de zahăr din sfeclă ... un preț minim pentru sfeclă ... ținând seama de prețul de intervenție al zahărului alb valabil în zona în cauză”, fabricanții de zahăr având obligația „la cumpărarea sfeclei de zahăr care va fi transformată în zahăr, de a plăti cel puțin [acest] preț minim”;

9 întrucât în perioada în cauză prețul de intervenție derivat pentru Italia a fost stabilit la un nivel superior prețului indicativ, astfel încât este suficient să se examineze întrebarea adresată de instanța națională cu privire la o astfel de situație;

10 întrucât în acest caz reglementarea comunitară vizează să asigure, în măsura posibilă, că producătorii de zahăr pot obține, în vânzările lor în interiorul zonei pentru care a fost stabilit un astfel de preț de intervenție derivat, un preț franco fabrică cel puțin egal cu acest preț;

întrucât, în caz contrar, producătorii s-ar putea afla în imposibilitatea de a plăti producătorilor de sfeclă prețul minim care le este garantat prin reglementarea comunitară;

întrucât, prin urmare, un stat membru pentru care prețul de intervenție a fost stabilit la un nivel superior prețului indicativ, pune în pericol obiectivele și funcționarea piețelor zahărului în cazul în care acesta reglementează prețurile astfel încât să împiedice, direct sau indirect, producătorii de zahăr să obțină un preț franco fabrică cel puțin egal cu prețul de intervenție menționat;

întrucât un astfel de obstacol indirect există atunci când statul membru în cauză, fără a reglementa prețurile în etapa de producție, stabilește pentru etapele de comercializare en gros și cu amănuntul prețuri maxime de vânzare la un nivel atât de scăzut, încât producătorul se află practic în imposibilitatea de a vinde la prețul de intervenție deoarece, astfel, ar constrânge angrosiștii sau vânzătorii cu amănuntul, obligați să practice prețurile maxime menționate, să vândă în pierdere;

11 întrucât este de competența instanței naționale de a decide în fiecare caz, în special având în vedere considerentele care au fost expuse, dacă prețurile maxime pe care aceasta

trebuie să le examineze produc sau nu efecte care le fac incompatibile cu dispozițiile comunitare referitoare la zahăr;

Cu privire la a doua întrebare

12 Întrucât prin a doua întrebare se solicită să se răspundă dacă articolele 30 din Tratatul CEE și 35 din Regulamentul nr. 1009/67, în special interdicția de a aplica în schimburile intracomunitare măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative, interzic adoptarea unor prețuri maxime, valabile doar pe teritoriul unui stat membru;

13 Întrucât articolul 30 din tratat interzice, în comerțul între statele membre, orice măsură cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative, interdicție reluată, în ceea ce privește piața zahărului, prin articolul 35 din Regulamentul nr. 1009/67;

Întrucât, în sensul acestei interdicții, este suficient ca măsurile în cauză să constituie un obstacol, direct sau indirect, real sau potențial, în calea importurilor între statele membre;

Întrucât, cu toate că un preț maxim aplicabil fără deosebire produselor naționale și importate nu constituie în sine o măsură cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative, acesta poate, totuși, să aibă un astfel de efect în cazul în care este stabilit la un nivel la care vânzarea produselor importate devine ori imposibilă, ori mai dificilă decât cea a produselor naționale;

Întrucât în toate situațiile, un preț maxim, în măsura în care se aplică produselor importate, constituie, prin urmare, o măsură cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative, în special atunci când este stabilit la un nivel atât de scăzut încât – ținând seama de situația generală a produselor importate, în comparație cu cea a produselor naționale – operatorii care doresc să importe produsul vizat în statul membru în cauză, nu ar putea face acest lucru decât în pierdere;

14 Întrucât este de competența instanței naționale de a decide dacă acesta este cazul în speță;

Cu privire la a treia întrebare

15 Întrucât prin a treia întrebare Curtea este invitată să spună dacă dispozițiile invocate ale Regulamentului nr. 1009/67 creează pentru operatorii economici drepturi subiective pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze, astfel încât să facă un regim național de prețuri maxime inaplicabil pentru acești operatori, în măsura în care acesta este incompatibil cu dispozițiile indicate mai sus;

16 Întrucât în sensul articolului 189 alineatul (2) din tratat, regulamentul „are aplicabilitate generală” și „se aplică direct în fiecare stat membru”;

întrucât, în consecință, datorită naturii și funcției sale în sistemul izvoarelor de drept comunitar, acesta produce efecte imediate și este, prin urmare, capabil să confere justițiabililor drepturi pe care instanțele naționale sunt obligate să le protejeze;

întrucât, prin urmare, trebuie să se răspundă afirmativ la întrebarea adresată;

Cu privire la cheltuielile de judecată

14 Întrucât cheltuielile efectuate de Comisia Comunităților Europene, de Consiliul Comunităților Europene, precum și de guvernele Marii Britanii și italian, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;

întrucât procedura are un caracter incidental ridicat în cursul procedurii penale pendinte în fața Pretore din Padova, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată;

pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de Pretore din Padova prin ordonanța din 11 iulie 1975, hotărăște:

(1) Stabilirea în mod unilateral de către un stat membru a unor prețuri maxime la vânzarea zahărului, indiferent de etapa de comercializare vizată, este incompatibilă cu Regulamentul nr. 1009/67 privind organizarea comună a piețelor în sectorul zahărului, deoarece pune în pericol obiectivele și funcționarea acestei organizări, în special a regimului de prețuri.

(2) În toate situațiile, un preț maxim, în măsura în care se aplică produselor importate, constituie o măsură cu un efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative, în special atunci când acesta este stabilit la un nivel atât de scăzut încât – ținând seama de situația generală a produselor importate, în comparație cu cea a produselor naționale – operatorii care doresc să importe produsul vizat în statul membru în cauză nu ar putea face acest lucru decât în pierdere.

(3) Dispozițiile Regulamentului nr. 1009/67 invocate de instanța națională produc efecte imediate și sunt astfel capabile să confere justițiabililor drepturi pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze.

Lecourt	Kutscher	O'Keefe	
Donner	Mertens de Wilmars	Sørensen	Mackenzie Stuart

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 26 februarie 1976.

Grefier

Președinte

A. Van Houtte

R. Lecourt